

ORGANIZACIJSKI MODEL TREH DOMOLJUBNIH ORGANIZACIJ

Z veseljem smo se v Območnem združenju slovenskih častnikov Sežana odzvali na pobudo Predsedstva Zveze slovenskih častnikov za pripravo prispevka za revijo Obramba glede organizacijske rešitve delovanja domoljubnih organizacij na lokalni ravni. Organizatorjem gre zahvala za ustvarjeno priložnost predstavitve modela dobre prakse, ki uspešno deluje že dvajset let, nastajal je v bazi in se oblikoval od spodaj navzgor, in reviji Obramba za objavo prispevka. Menimo, da je objavljane tovrstnih prispevkov glede organizacijskih in vsebinskih rešitev delovanja domoljubnih organizacij pomembno za dvig prepoznavnosti delovanja in dobrodošla praksa v smislu vpogleda v izvirne napotke in priporočila uporabe ustreznih rešitev za nosilce vnaprej.

V prispevku omenjamo tradicionalno tristransko sodelovanje za izvedbo letnega praznovanja dneva državnosti z obeležitviijo Dneva prej na križišču v Divači in organizacijski model dvostranskega sodelovanja Območnega združenja slovenskih častnikov Sežana (OZSČ Sežana) in Območnega združenja Zveze veteranov vojne za Slovenijo Krasa in Brkinov Sežana (OZVVS Krasa in Brkinov Sežana). Že od leta 1999 dalje je obe-

leževanje dneva državnosti od spomeniku Dan prej simbolika začetka vojne in prvega strela. Opominja, kdaj se je za Primorce in Notranjce začela osamosvojitvena vojna in da je bila izbojevana na strateški ravni z odliko. Slovesnost je tradicionalno izvedena v soorganizaciji Policijskega veteranskega društva Sever za Primorsko in Notranjsko, OZVVS Krasa in Brkinov Sežana in OZSČ Sežana. Spomenik je bil postavljen leta 1999 v spomin

na čas in kraj, ko je počil prvi strel v vojni za samostojno Slovenijo: 25. 6. 1991 ob 14.30. Model dobre prakse organizacijskega sodelovanja med OZSČ Sežana, OZVVS Krasa in Brkinov Sežana, PVD Sever za Primorsko in Notranjsko, ki je nastal pred 20 leti, je sicer zanimiv po svojem nastanku, a se je obdržal in uspešno deluje. Preživel je izzive dvajsetletnega tesnega sodelovanja, ima energijo ter proizvaja vsebinsko ozadje domoljubja.

Po osamosvojitvi je na sežanskem delovala Zveza rezervnih vojaških starešin Sežana, ki se je leta 1993 preimenovala v Območno združenje častnikov Slovenije Sežana in končno v današnjo OZSČ Sežana. Kot prostovoljna, samostojna, interesna in stanovska organizacija združuje v svojih vrstah vojaške častnike, podčastnike in vojake ter druge strokovnjake tako aktivne kot rezervne sestave v številu 200 članov in si prizadeva za krepitev domoljubja, pomoči in solidarnosti ter ohranjanje dejavnosti in organizacijskih oblik na obrambno-varnostnem in zaščitno-reševalnem področju. OZVVS Krasa in Brkinov je srednje velika veteranska, nestrankarska, nepolitična in neprofitna organizacija, ki združuje 595 članov, ki so sodelovali v pripravah na vojno oziroma neposrednih obrambnih dejavnostih v vojni v obdobju od maja 1990 do oktobra 1991.

Samostojni domoljubni organizaciji, ki delujeta na omenjenem območju Krasa in Brkinov, se prepletata glede svojega članstva in dejavnosti domoljubja. V devetdesetih letih, ko se je prva preoblikovala in druga nastajala, sta iskali svojo identiteto in samopodobo in poslanstvo v novem okolju, ki ga je predstavljala nova država z novimi vsebinskimi pogledi na domoljubje. Člani so jo iskali in našli v obeh in kasneje tudi v tretji domoljubni organizaciji. V eni po strokovni in veteranski plati, v drugi in tretji pa kot veterani in v vseh kot domoljubi. V takratnih okoliščinah je bila identiteta sodelovanja v vojni v različnih vlogah, od vojaških do civilnih na eni strani, ter vključenost v sooblikovanje izgradnje Slovenske vojske in policije v samostojni Sloveniji še zelo izpostavljena. To je vplivalo na kolebanje glede članstva v eni, drugi ali tretji organizaciji. Vodstva

vseh treh organizacij so v teh pogojih prišla do inovativne kompromisne rešitve. Ta ni kompromitirala samostojnosti nobene od treh organizacij in ni bila do svojega članstva izključujoča, ko je imela v mislih identifikacijo z organizacijami. Od leta 1998 je predsednik OZSČ istočasno podpredsednik OZVVS in obratno, predsednik OZVVS je istočasno podpredsednik OZSČ. Na ta način se je članstvo vključevalno identificiralo s pripadnostjo obema organizacijama in domoljubje je bilo močan povezovalni dejavnik. Institucionalno se skupaj in istočasno izvedeta skupščina in občni zbor, na katerem se vidno identificirajo tako povezovalni kot razločevalni dejavniki med organizacijama.

Vodstvo je pred dvajsetimi leti izkoristilo priložnost in pokazalo modrost, da prislulne članstvu glede temeljne združevalne

vrednote, in povabilo k sodelovanju tudi Policijsko veteransko društvo Sever za Primorsko in Notranjsko. To je bila zahvala za prispevek in sodelovanje v realizaciji skupne vizije, to je uresničitev samostojnosti Slovenije, in sicer vsakega posameznika v skladu z možnostmi in sposobnostmi, in s tem krepitev domoljubja. Z vsakoletnim programom dejavnosti je bilo članstvo zadovoljno. Danes pa se srečujemo s ponovnim izzivom, ki zahteva jasno opredeljevanje vodstev treh organizacij in članstva, če naj zadrži aktivno članstvo in ohrani zdrave odnose. Glede vrednote domoljubja, ki si jo delijo vse organizacije, ni trenutno toliko vprašanje, kako ohranjati zgodovinski spomin in vrednost tega tako v sistemu kot družbi, temveč kako na domoljubju graditi in utemeljevati uresničevanje skupne vizije, tj. zavestnega oblikovanja skupne perspektive prihodnosti. Utemeljevanje vizije v uspešno družbo prihodnosti sicer temelji na soglasju politične enotnosti. Dolgoročni skupni interes zahteva soglašanje za premagovanja kratkoročno zasnovanih ciljev, česar trenutno ni in kar člani pogrešajo. Izvedba osamosvojitve

je bila po času trajanja in dinamiki s strateškega vidika izpeljana idealno. Dala je polet domoljubju. To isto domoljubje je nujno za iskanje načina za preseganje političnih razhajanj v uresničevanju kratkoročno zastavljenih ciljev. Manjka povezovalni element v družbi, ki bi kazal smer in namen. Pričakovanja članstva glede uresničevanja skupne vizije so visoka.

Svoboda je univerzalna vrednota in samostojnost Slovenije je bila rezultat osamosvojitvene vojne kot vrhunca osamosvojitvenih procesov. Ponosni smo na doseženo. Mogoče bi se v iskanju povezovalnega in spodbujevalnega dejavnika za uresničevanje vizije politično enotne Slovenije opredelili za zunanjo spodbudo. Trenutno bi to lahko bila tako imenovana Agenda 2030 za trajnostni razvoj, ki predstavlja zgodovinski dogovor mednarodne skupnosti za odpravo revščine, zmanjševanje neenakosti, zagotovitev napredka ter zaščito okolja za sedanje in prihodnje generacije, sprejeta v OZN. V ospredju nove razvojne agende je tudi spoštovanje človekovih pravic in

enakosti spolov ter zagotavljanje blaginje, miru in varnosti za vse ljudi in skupnosti. Agenda 2030 za trajnostni razvoj na uravnotežen način povezuje tri dimenzije trajnostnega razvoja – ekonomsko, socialno in okoljsko – in jih prepleta skozi 17 ciljev trajnostnega razvoja, ki jih bo treba uresničiti do leta 2030. Pomembna značilnost nove agende je univerzalnost: ob upoštevanju nacionalnih okoliščin bodo njene cilje uresničevale vse države sveta, tako države v razvoju kot tudi razvite države. Mi spadamo med slednje in ravno zato moramo pokazati za to veliko mero razumevanja in ne postati malenkostni. Model dobre prakse je bil v preteklosti oblikovan na novi organizacijski rešitvi. Ta isti model mora v prihodnje iskati vsebinsko utemeljitev, če hoče zadržati, krepiti in ohraniti aktivno članstvo v skupnih podvigih prihodnosti, ki zahtevajo domoljubje za njihovo uresničitev.

**Avtorji: Mitja MIKLAVEC,
Dejan STANČIČ, Janez PAJER in
Zvonimir VATOVEC**